

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

Rzeszów, dnia 11 lutego 2025 r.

Poz. 752

UCHWAŁA NR XVII/178/2025 RADY MIASTA TARNOBRZEGA

z dnia 30 stycznia 2025 r.

w sprawie nadania nazwy rondu położonemu w Tarnobrzegu

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Rondu bez nazwy, usytuowanemu na działkach ewidencyjnych nr: 1522/18, 1522/43, 1522/22, 1522/45, 1513/1, 1513/2, 1513/3 obręb Tarnobrzeg oraz na części działek ewidencyjnych nr 1522/19, 1522/23 obręb Tarnobrzeg, położonemu w Tarnobrzegu przy skrzyżowaniu ulicy Dworcowej i obwodnicy miasta Tarnobrzega, nadać nazwę „Rondo Rodziny Pawłasów”.

§ 2. Szkic sytuacyjny ronda opisanego w § 1 stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Tarnobrzega.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego.

Przewodniczący Rady Miasta
Tarnobrzega

Norbert Mastalerz

Uzasadnienie

Rondu bez nazwy, zlokalizowanemu na działkach ewidencyjnych nr: 1522/18, 1522/43, 1522/22, 1522/45, 1513/1, 1513/2, 1513/3 obręb Tarnobrzeg oraz na części działek ewidencyjnych nr 1522/19, 1522/23 obręb Tarnobrzeg, położonemu w Tarnobrzegu przy skrzyżowaniu ulicy Dworcowej i obwodnicy miasta Tarnobrzega proponuje się nadać nazwę „Rondo Rodziny Pawłasów”.

Z inicjatywą nadania nazwy wystąpiło Tarnobrzесьkie Towarzystwo Historyczne. Nadanie nazwy rondu jednej z najbardziej zasłużonych rodzin w historii Tarnobrzega, pozwoli na przywrócenie ich do zbiorowej pamięci, będzie nie tylko hołdem złożonym za ich wkład w historię Tarnobrzega, ale także inspiracją dla współczesnych do pracy na rzecz miasta. Tarnobrzeg zamieszkiwały trzy pokolenia rodziny Pawłasów, w tym:

- Walerian Pawłas, lekarz, oddawał się z poświęceniem obowiązkom lekarskim, spieszył na każde wezwanie do chorego. Od biednych nie brał honorarium, ale dodawał im na lekarstwa. Padł ofiarą swego zawodu w czasie panowania tyfusu plamistego.

- Tadeusz Pawłas, lekarz i legionista, podczas walk II Brygady Legionów na Bukowinie i Wołyniu wraz z chorążym służby sanitarnej Leopoldem Rudke założył „Spółkę fotograficzną”, pierwszą polską niezależną agencję fotograficzną, której zadaniem było dokumentowanie życia polskich legionistów, został też prekursorem polskiego reportażu wojennego. 13 stycznia 1919 r. reklamowany i przeniesiony do rezerwy. Jako cywil powrócił do pracy naukowej w zakresie wenerologii i dermatologii. Od 1934 r. był profesorem nadzwyczajnym chorób skórnych i wenerycznych w Katedrze Chorób Skórnych i Wenerycznych, jednocześnie kierownikiem Kliniki Dermatologiczno-Syfilidologicznej Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Stefana Batorego (USB) w Wilnie.

- Karol Pawłas, major, w roku 1918 organizował Powiatową Komendę Wojsk Polskich w Tarnobrzegu, będąc jej pierwszym komendantem,

- Eugeniusz Pawłas, żołnierz i lekarz zwany „tarnobrzесьkim Judymem”, podczas I wojny światowej służył w armii austro-węgierskiej, a następnie w szpitalu epidemiologicznym w Nowym Targu. W Wojsku Polskim służył od 11 listopada 1918 roku. Po wojnie odesłany został do rezerwy, poślubił Janinę ze Strzyżowskich i podjął pracę lekarza skarbowego w dobrach dzikowskich hrabiów Tarnowskich. Pracował także w szpitalu w Tarnobrzegu i prowadził prywatną praktykę lekarską. Jego dom nazwany „Pawłasówką” był miejscem spotkań elity intelektualnej i kulturalnej - bywali w nim Emil Zegadłowicz, Stefan Żechowski, a żona Eugeniusza Pawłasa – Janina, korespondowała z Julianem Tuwimem i Tadeuszem Boy-Żeleńskim. Zmarł podczas sekcji zwłok i zmarł 25 maja 1937 roku. Pochowany został na cmentarzu parafialnym w Tarnobrzegu.

- Janina Pawłas – ur. w 1895 roku w Warszawie. W latach 1909-1913 uczęszczała do 7-klasowego Zakładu Naukowego Kazimiery Kochanowskiej w Warszawie, który był pensją dla dobrze urodzonych dziewcząt. W 1914 roku ukończyła kurs ogrodniczo-pszczelarski. Władza czterema językami obcymi: angielskim, francuskim, niemieckim i rosyjskim. W początkach 1921 roku, gdy jej mąż doktor Eugeniusz Pawłas został zdemobilizowany z Wojska Polskiego, zamieszkała wraz z nim w Tarnobrzegu. Otoczona od dzieciństwa obrazami i zabytkowymi meblami, postanowiła taki salon stworzyć w Tarnobrzegu. Zaczęła się w nim spotykać miejscowa elita kulturalna. Gdy w 1925 roku w ich domu pojawił się malujący członków rodziny Pawłasów, Marian Ruzamski. Dzięki swoim znajomościom w kręgach artystycznych Krakowa, Lwowa i Warszawy zaczął zapraszać do Tarnobrzega zaprzyjaźnionych z nim malarzy i pisarzy. Gościli w nim m.in. Emil Zegadłowicz, malarze Stefan Żechowski i Stanisław Szukalski, pisarz Andrzej Piwowarczyk, wybitny piłkarz Wisły Kraków Jan Reyman, młody obiecujący literat z podtarnobrzесьkiej Wielosci Stanisław Piętań oraz Ignacy Płonka, polonista tarnobrzесьkiego gimnazjum. 31 maja 1936 roku wraz z mężem ufundowała gwóźdź do sztandaru Koła Żywego Różańca w Mokrzeszowie. Po śmierci męża w 1937 roku, mimo że jej sytuacja materialna znacznie się pogorszyła, dalej prowadziła działalność kulturalną i filantropijną. W początkach lat sześćdziesiątych w związku z rozwojem Tarnobrzega, KiZPS "Siarkopol" przymusowo wykupił jej parcelę wraz z budynkiem "Pawłasówki", który został zburzony. Zamieszkała wtedy w małym mieszkaniu w jednym z bloków na Przywiślu. Przeniosła do niego obrazy Ruzamskiego. Część z nich przekazała w 1963 roku do Muzeum Okręgowego w Rzeszowie. W latach siedemdziesiątych zamieszkała u córki w Łodzi. Zmarła 15 grudnia 1978 roku w Łodzi.

Propozycję nadania przedmiotowej nazwy dla ronda pozytywnie zaopiniował Zarząd Osiedla Siarkowiec.

Mając powyższe na uwadze Prezydent Miasta postanowił przedłożyć Radzie Miasta projekt uchwały w sprawie nadania nazwy rondu położonemu w Tarnobrzegu.